

Перше Консульство Української Народньої Республіки
на Заході.

/ Короткий огляд діяльності /

З поміж численних наших торгових представництв за кордоном, підготовляючих ґрунт до найшвидшого навязання торгових зносин українського народу з другими народами світа звертає на себе увагу також Консульство Української Народньої Республіки в Монахії /Мінхені/. Думка про закладення Консульства в полудневій Німеччині з осідком в Монахії виринула ще з кінцем попереднього року; на жаль одначе стрінулася вона з рішучим опором тодішнього посла в Берліні, гетьманця п. Штайнгайля, котрому і вдалось затримати закладення Консульства майже на місяць. Ситуація радикально зміняється з ментом взяття республіканськими військами Київа / з кінцем 1918-ого року /. Призначений Консулом д. Василь Оренчук зразу дістає змогу виїхати до Монахії, з'являється у тодішнього баварського міністра-президента Курта Айснера та сповіщає його про бажання Високої Директорії закласти консульство в столиці Баварії з метою підготовки ґрунту для так побажаного товарообміну між Баварією та Україною. Через деякий час п. Консул Оренчук знова був прийнятий міністром-президентом на двогодинній аудієнції, в часі котрої він мав змогу познакомити відомого провідника баварської соціял-демократії з політичним та

економічним положенням на Україні. Вислідом обох цих конференцій було оголошене в урядовій баварській "Державній Газеті" від 8-го січня 1919 рішення баварського кабінету про офіційальне визнання д.Оренчука в характері Консуля Української Народньої Республіки та про допущення його до виконування урядових обов'язків. Визнання зі сторони баварського уряду було через кілька днів поповнене також і фактичним визнанням зі сторони цілого корпусу консульських представників других держав, пробуваючих в Монахії. Таким робом згідно з міжнароднім правом почало існувати перше консульство Української Народньої Республіки на заході.

Правна сторона установи була отже як слід забезпечена і Консульство могло приступити до праці. По заведенні конечнього а так ріжноманітного консульського діловодства-- почато з переписі громадян Української Народньої Республіки, проживаючих в МОНАХІЇ Баварії. Ведений канцелярією консульства реєстр громадян поповнювався що раз то новими вписами. Зголошующимся видавано реєстраційні посвідки, заосмотрювано їх в потрібні папери, як паспорти, прохідні свідоцтва, посвідки тожсамости особи та ріжного роду документи нотаріяльного та адміністративного характеру, котрих вимагали баварські влади і котрих очевидно у наших громадян не було. Так як матеріальне становище багатьох із наших громадян було прямо таки критичним, старалось Консульство в міру своїх невеликих средств приходити їм також із матеріальною допомогою. Крім цього наводжено справки що до поодиноких осіб та ^{також /} скільки була змога- передавано приватню кореспонденцію від проживаючих в Баварії наших людей на Україну.

Пороблені у баварського правительства заходи що до зрівняння українських громадян з другими нейтральними також і на практиці увінчались повним успіхом. Заходами Консульства випущено із концентраційних лагрів деяких цивільних українських громадян, вивезених в Ні-

меччину завдяки старанням гетманського уряду. Консульством видавано їм потрібні їм до подорожі документи та роблено заходи перед австрійським генеральним Консульством в Монахії з метою виведення їм свобідного проїзду через Австрію на Україну. Також в справі військовополонених -- хоч того роду акція не могла і не входить в обсяг діяльності консульства--роблено перед баварськими компетентними установами старання зм'ярячі до концентрації полонених в чисто українських лагерах, щоб таким чином звільнити їх від шкідливого московсько-більшовитського впливу. Тим із полонених, котрі були звільнені з лагрів і працювали чи то на сільських роботах чи то на заводах, видавано потрібні їм до прожиття документи та таким способом давалось їм змогу освободитись від тих невигод, котрі щеї досі звязані з іменем полоненого.

Особливо критичним було становище українських полонених під час більшовитського режиму в Баварії. В слід за агітацією пішла також і нагінка за тими із полонених, котрі не бажали вступити в ряди червоної гвардії. Оттоді Консульство не звертаючи вже ніякої уваги на розпорядки монахійських потентатів почало масово видавати документи військовополоненим та цим способом допомогло значній частині полонених виїхати з Баварії та оминати репресалій. Завдяки цьому між поступившими на службу до більшовиків - Українців не було сконстатовано.

Колиж після ліквідації більшовитського режиму в Баварії громадянство, преса а також і урядові круги шукаючи винувних заняли грізну позицію що до росіян як ідейних помішників тутешніх більшовиків і коли часто-густо не роблено належної різниці між Українцями а Росіянами а навпаки приміювано репресійні міри до всіх, хто мав колись нещастя належати до бувшої Росії--консулом було заложено протеста проти такого несправедливого поступовання у державного баварського комісара, котрий заступав тоді ще в Бамберзі пробуваючий баварський Уряд. Цей протест по належному підтриманні його українським Посолством в Берліні рівнож

значно причинився до злагіднення тяжкого становища українських громадян.

Крім оказування охорони як не менше також правної і матеріальної допомоги українським громадянам, Консульство зараже з менту його визнання почало працю в напрямкові підготовлення ґрунту для навязання торгових зносин. Кількаразові конференції з бувшим товаришом міністра закордонних справ Д-ром Меркле та керманичем торговельного відділу ^{цьогож/} міністерства Д-ром Лінднером свідчили про велике заінтересованя цю справою баварських кругів. Для збудження зацікавлення широких кругів баварського громадянства українським ринком було Консульством запропоновано влаштування виставки українських товарів в Монахії, на що міродатні баварські круги відповіли пляном закладення постійної виставки баварських фабрикатів в Київі. Проектувалась навіть висилка баварської торговельної місії для зазнакомлення із станом українського ринку та навязання торгових зносин, при чому дешева водна дорога по Дунаю, котра лучить обі країни, скріпляла надії на негайне їх підняття.

Тісний контакт навязано було Консульством також із представниками баварських торговельних Палат. На спільній конференції, в брали участь президент торгової Палати в Монахії тайний радник ПШОР і чотири члени президії тайний радник Гасч, радник Д-р Лер, директор Фрідель, радник юстиції Д-р Кан і представники баварських економічних кругів обговорено можливість негайного товарообміну та вироблено плян торгових зносин. З метою вияснення якості та кількості товарів, котрі могоаб постачати Баварія, рішила нарада розіслати опросні листи до всіх важніших експортних фірм. Консульством зі своєї сторони було зроблено подібну пропозицію тодішньому жх міністерству торгівлі і промисловости, зміряючу до вияснення стану, призначених до експорту сирівців.

В тісному звязку находилось Консульство рівнож і з Німецько-Українським Господарським Товариством в Монахії, котре зараз начислює своїми членами більш чим 600 баварських експортних фірм та старається скріпити торгово-культурні взаємини між Україною а Баварією. Діяльність цього товариства, котре привитало назначення консула Оренчука спеціалним адресом, зведено на чисто національний український ґрунт та тим самим усунено шкідливі заходи, висланих гетьманським урядом та побувавших також в Монахії, представників Протофісу. В послідньому часі робляться старання, щоб перенести це товариство в Берлін, поповнити його представниками північно-німецької індустрії та таким робом зробити його важним фактором при будучому товарообміні.

Вкінці належить згадати також про працю Консульства на полі торговельної інформації. Велась вона в двох напрямках. З одного боку старалось Консульство вказівками та радами зазнакомити представників німецьких а навіть і численних закордонних фірм зі всіми проявами нашого економічного життя а статтями в пресі про природні українські богатства та про український експорт зацікавити ним також і широкі круги баварського громадянства, з другого боку зазнакомлювалось воно з економічними відносинами Баварії, приглядалось уважно до тайних пружин німецького промислового механізму, котрого колеса навіть серед революційних хвилях ще на диво чудово сповняють своє завдання та про зауважене повідомляло матірні українські установи. Праця в цьому напрямкові не пройшла безслідно. В тутешній пресі появляються від часу до часу статті, котрі свідчать про велике заінтересовання широких кругів баварського громадянства ~~про~~ долею українського національного руху. Чим раз то більше спихання Баварії до ряду нічого не значучої провінції і злучене з цим перенесення точки тяжести також і в економічних справах до Берліну, а головно ^{з одного боку/} наїзд большевиських ватаг на Україну з другого боку не дали на жаль до тепер змоги навязати так побажаних для обох країн торговельних взаємин.